

Program prac konserwatorskich i restauratorskich



Kościół pw. Apostołów Szymona i Judy Czempin

Wojewódzki Urząd
Ochrony Zabytków w Poznaniu
Delegatura w Lesznie
Pl. Komenskigo 6, 64-100 Leszno
Tel. 65-529-93-83, 121 / fax 65-529-92-83
NIP 778-10-33-758 REGON 064847816

Załącznik do pozwolenia postawienia pisma
nr..... 7/13/2023
z dnia 17.01.2023

mgr inż. Andrzej Górecki
Kierownik Biura
mgr inż. Andrzej Górecki
Kierownik Biura

itro
art

Poznań, 30.01.2023

Program prac konserwatorsko- restauratorskich i rekonstrukcyjnych witraży kościoła p.w.
Apostołów Szymona i Judy w Czempiniu, należącego do Parafii Rzymsko-Katolickiej p.w. św.
Michała Archanioła w Czempiniu

Obecny kościół wzniesiony jako kaplica pałacowa w roku 1782 z fundacji Feliksa Szoldrskiego. W latach 1848 – 1945 siedziba parafii ewangelickiej. Obecnie kaplica przedpogrzebowa należąca do Parafii Rzymsko-Katolickiej p.w. św. Michała Archanioła w Czempiniu.

Kościół murowany z cegły w stylu barokowo-klasycystycznym. Otwory okienne i drzwiowe zwieńczone łukiem koszowym. W roku 1904 poszczególni parafianie ufundowali sześć nowych witraży okiennych, mianowicie rodzina Lehmann-Nitsche dwa, rodzina von Bernuth z Borowa, pan von Delhaes z Borówka i jego siostra pani von Guenther z Bydgoszczy oraz pani von Bernuth z Altony po jednym. Okna, wykonane przez Wilhelma Franke w Naumburgu, przedstawiające postacie Mojżesza, Chrystusa oraz czterech Ewangelistów. W latach 1950-1970 część witraży została zniszczona. Pozostały witraże od strony północnej – św. Łukasza, Mojżesza i św. Jana, które częściowo naprawiono, uzupełniając ubytki szkłem ogólnie dostępnym w tamtym czasie nie zwracając na oryginał. Z okien od strony południowej zdemontowano pozostałe fragmenty witraży i złożono je w łóżu w sąsiedztwie prezbiterium, a w ich miejsce z wstawiono czyste szyby

Witraże od strony północnej wymagają pilnej konserwacji i renowacji i stanowią wzorzec do zrekonstruowania witraży od strony południowej. Pozostałe fragmenty witraży strony południowej umożliwiają ich rekonstrukcję. Należy również podkreślić, że obecnie znajdujące się w kościele witraże stanowią pojedyncze oszklenie. Konieczne jest za tym po przeprowadzeniu konserwacji witraży zabezpieczenie ich oszkleniem ochronnym.

Okno witrażowe składające się z trzech kwater zwieńczone łukiem koszykowym po obwodzie zamocowane w glifie, pomiędzy kwaterami płaskownikiem stalowym zabezpieczonym klinem. Sam witraż o charakterze geometrycznym, po obwodzie otoczony bordiurą. W dolnej części witraży dotyczących Ewangelistów – herby. W częściach środkowych popiersia: Chrystusa, Mojżesza i czterech Ewangelistów na tle dekoracji arabeskowej o motywach okuciowych i akantowych.

Niezbędne zatem jest zahamowanie procesu destrukcji poprzez wykonanie zabiegów oczyszczających i konserwujących oraz rekonstrukcji części witraży, przywracając im pierwotny wygląd oraz zabezpieczenie ich oszkleniem ochronnym w należyty sposób. Realizację tego zamierzenia przedstawia poniższy program.

Rekonstrukcji wymagają witraże strony południowej tj. Chrystus, św. Marek i św. Mateusz dostosowując je do oryginału.

Pozostałe witraże tzn. św. Jan, św. Łukasz i Mojżesz wymagają konserwacji i renowacji.

1. Wykonanie dokumentacji fotograficznej i opisowej okien.

Obfotografowanie witraży podlegających demontażowi przed i w trakcie, jak również podczas prac konserwatorskich wykonywanych w pracowni poszczególnych fragmentów witraży, szkieł i ołowiu oraz podczas montażu witraży w miejscu przeznaczenia.

2. Usunięcie spoin.

Witraże zamocowane są po obwodzie w glifie zaprawą murarską a pomiędzy kwaterami w konstrukcji stalowej – płaskownik zabezpieczony klinem i kitem szklarskim, który należy z dużą pieczołowitością usunąć celem zwolnienia kwatery

witrażowej. Zabieg ten trzeba wykonać ostrożnie aby nie uszkodzić szkieł znajdujących się na obwodzie witraża.

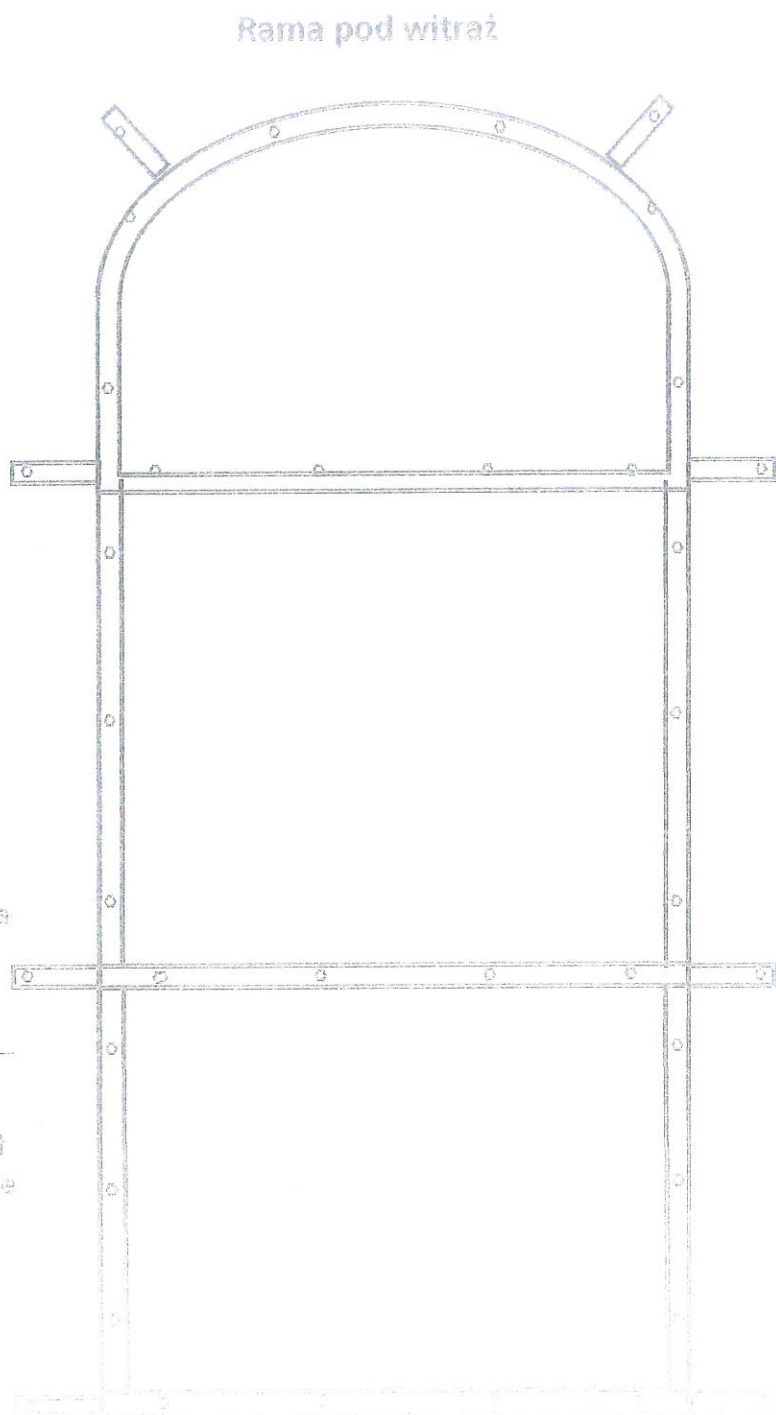
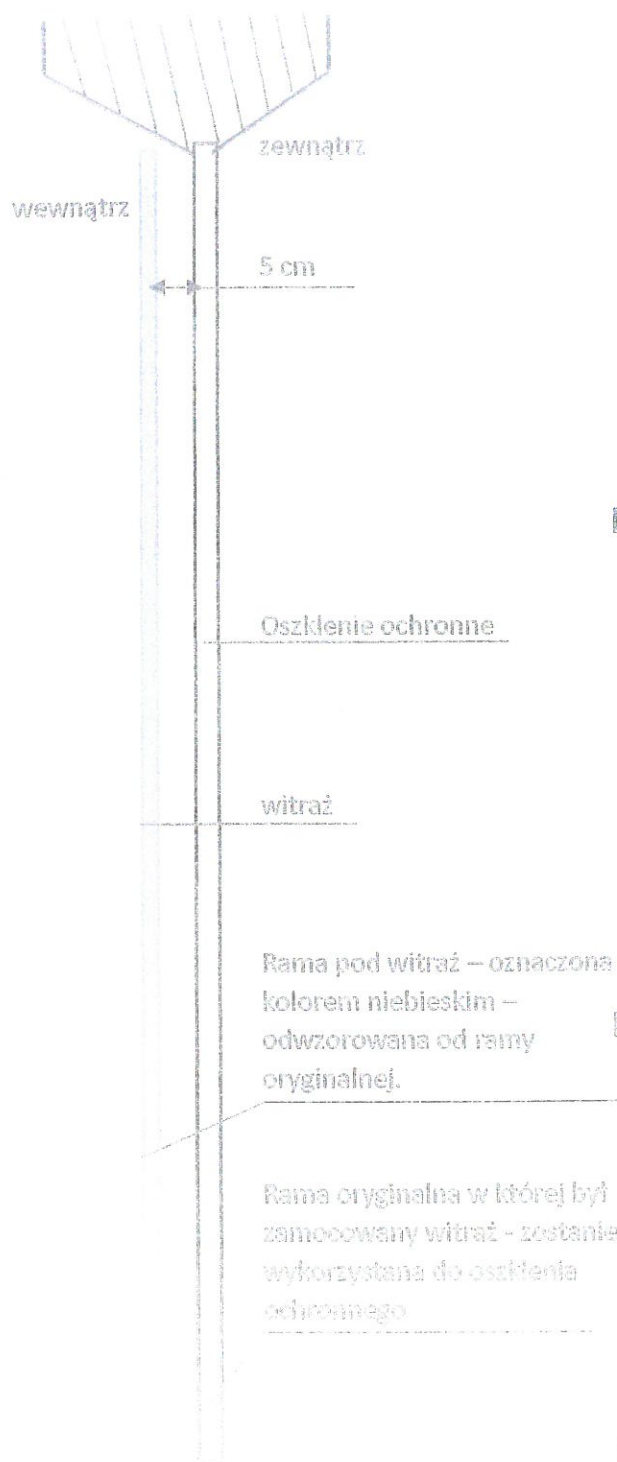
3. Demontaż kwater witrażowych.
4. Oczyszczenie elementów konstrukcyjnych oraz wiatrownic z powłok farb, produktów korozji mechanicznie. Wykonanie warstwy zabezpieczającej, antykorozyjnej metodą zimnej galwanizacji z dwukrotnym pokryciem powierzchni preparatem cynkowym np. firmy Zingametal: Zinga.
5. Wykonanie warstwy wierzchniej – dekoracyjnej z zastosowaniem farb poliwinylowych, matowych, w kolorze grafit-czarny.
6. Zabezpieczenie otworów okiennych po zdemontowaniu witraży płytą OSB.
7. Transport witraży do pracowni w specjalnie przygotowanych skrzyniach drewnianych w pozycji pionowej.
8. Oczyszczenie mechaniczne i chemiczne powierzchni witraża np. wodą z dodatkiem węglanu amonu, benzyna ekstrakcyjna i mleczka konserwatorskiego.
9. Sprawdzenie stanu jakości siatki ołowianej i ewentualna naprawa lub wymiana skorodowanych, popękanych profili ołowianych.
10. Do łączenia pękniętych szkieł zostanie użyty klej na bazie żywic epoksydowych Araldite serii 2000.
11. Przeprowadzenie konserwacji poprzez rekonstrukcję ubytków kontury, patyny i emalii farbami na zimno oraz zabezpieczenie roztworem Paraloidu B72.
Rekonstrukcja warstwy malarskiej polega na odtworzeniu zanikających fragmentów farby konturowej kryjącej (rysunku) oraz ubytków w podmalówkach emalii barwnej. Do tej że rekonstrukcji zostaną użyte farby żywiczne na zimno do szkła „Idea Vetro” firmy Maimeri. Cały witraż zostanie zabezpieczony roztworem Paraloidu B72.
12. Rekonstrukcja części witraża okien przeznaczonych do strony południowej nawy kościoła. Dobranie szkła antycznego o identycznej kolorystyce i rodzaju jak w oryginale (wzorując się również na witrażach strony północnej nawy kościoła), pokrycie szkła konturą i patyną, utrwalenie w piecu ceramicznym, oprawienie w profile ołowiane i uszczelnienie kwater kitem.
13. Przylutowanie nowych chwytów (drutów miedzianych w celu przymocowania stalowych nierdzewnych prętów usztywniających kwatery witrażowe).
14. Transport ram stalowych, szkła ochronnego oraz witraży na miejsce przeznaczenia.

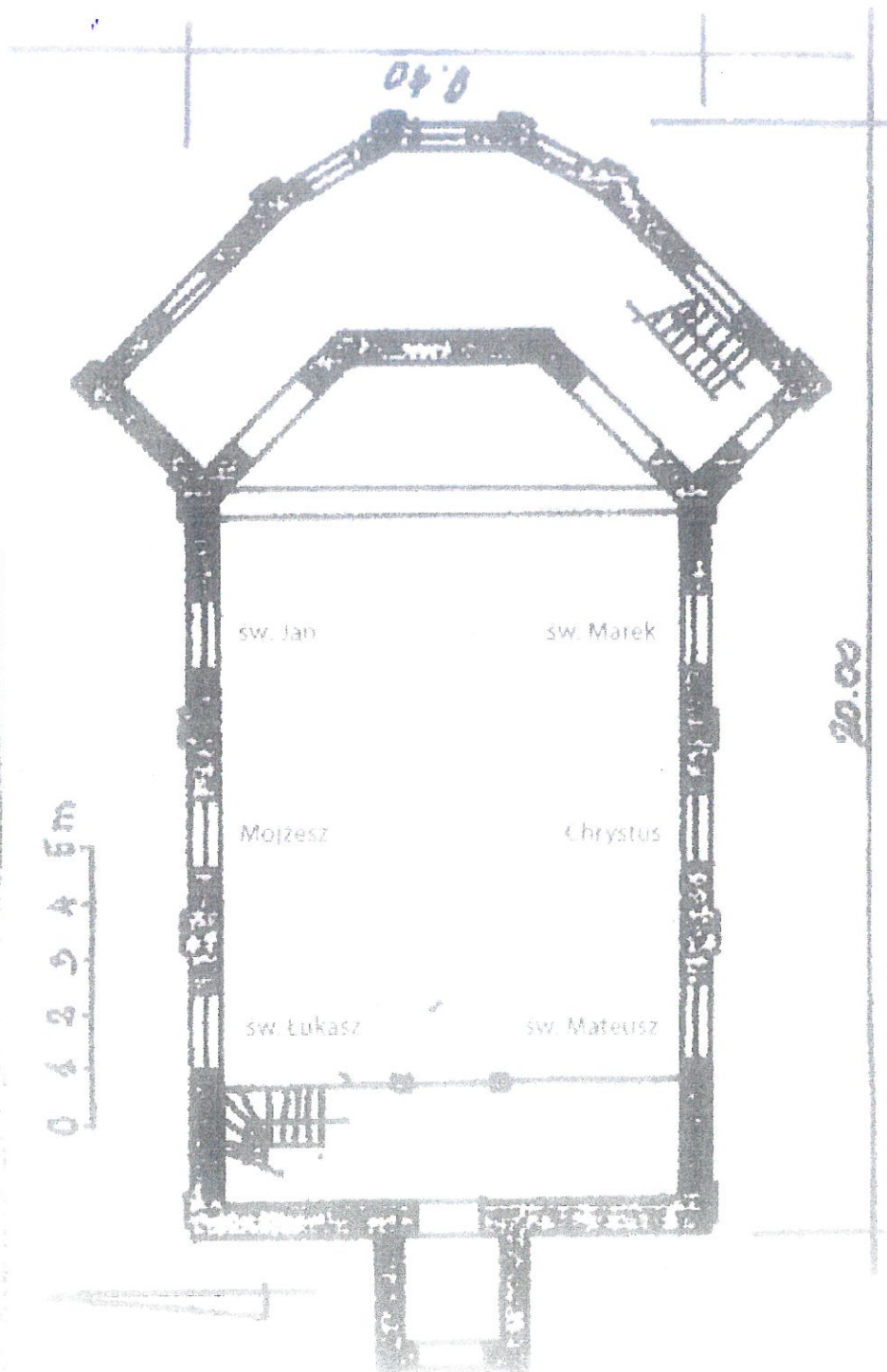
15. Montaż szyb w ramę po witrażach (do zabezpieczenia witraży należy użyć szkła bezpiecznego 3/3/1).
16. Montaż nowej ramy w odległości min. 5 cm od ramy z oszkleniem ochronnym w sposób zapewniający swobodną cyrkulację powietrza pomiędzy witrażem a oszkleniem (rys.).
17. Montaż witraży na sucho i szyb w przygotowane wcześniej ramy.
18. Zamontowanie wiatrówek.
19. Uszczelnienie szyb od strony zewnętrznej.
20. Wykonanie powykonawczej dokumentacji konserwatorskiej przeprowadzonych prac.

W załączeniu zdjęcia

WITROART
Piotr Janek
00-175 Pr znan./A Frazjowa 62
tel. (061) 867-77-04
NIP 972-001-15-5, Regon 631548070

Kościół pw. Apostołów Szymona i Judy w Czempiniu





Rzut górny kościoła

PROJEKTOWAŁ
 DR. INŻ. J. K. K.
 WYKONAŁ
 DR. INŻ. J. K. K.



Kościół p.w. Apostołów Szymona i Judy w Czempiniu



Północna strona kościoła



św. Jan – strona północna



Mojżesz – strona północna



św. Łukasz – strona północna



Fragment witraża św. Marka – kwatera środkowa



Fragment witraża św. Marka – kwatera środkowa



Fragment witraża św. Marka – kwatera środkowa



Fragment witraża św. Marka – kwatera środkowa



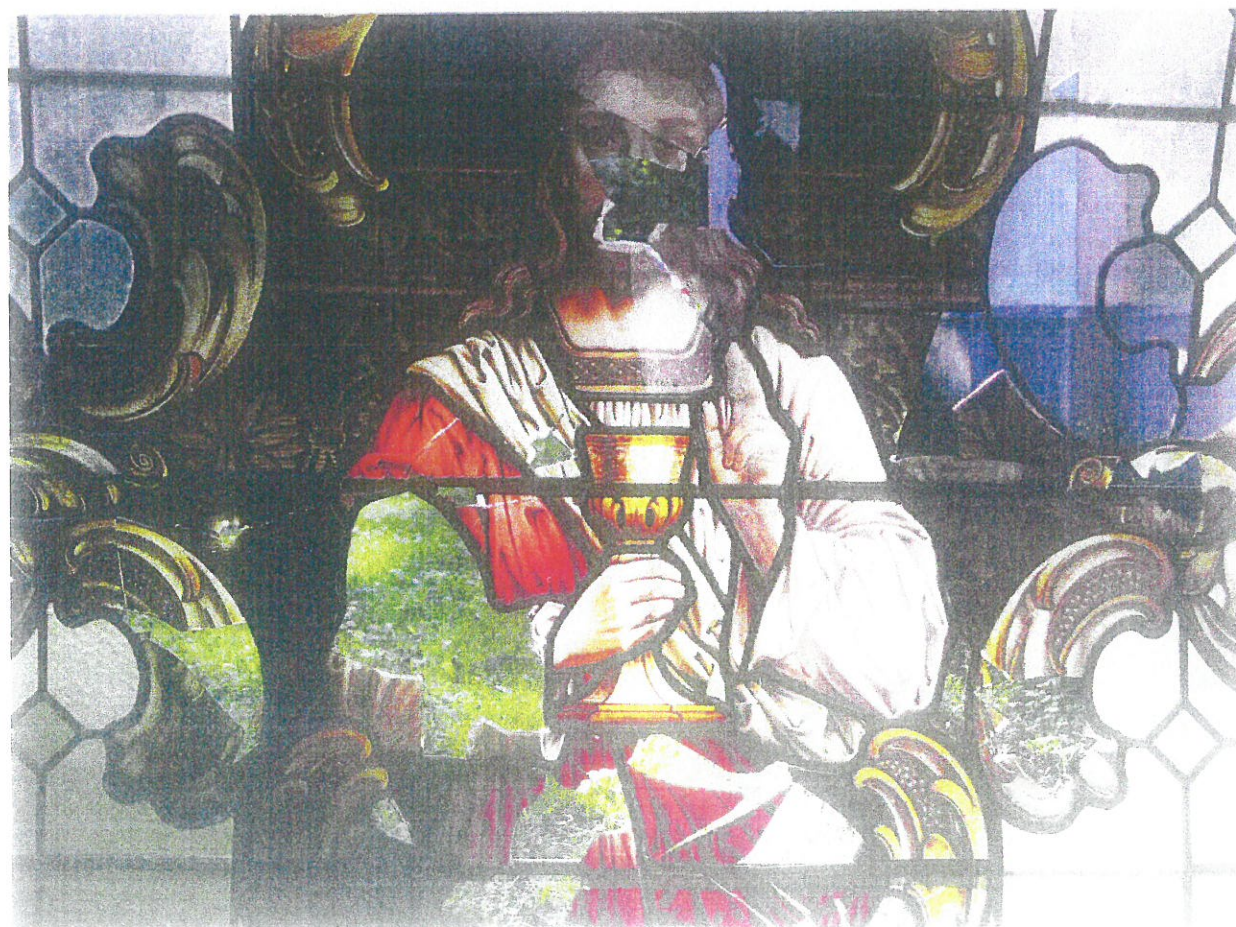
Fragment witraża św. Mateusza – kwaterna środkowa



Fragment witraża św. Mateusza – kwaterna środkowa



Fragment witraża Chrystus – kwaterna środkowa



Fragment witraża Chrystus – kwaterna środkowa



Fragment witraża – kwaterna dolna



Fragment witraża – kwaterna dolna



Fragment witraża – kwatera górna